

ANSVARLIG OG ETISK FORRETNINGSDRIFT

Økonomisk kriminalitet undergraver det finansielle systemets integritet og er en trussel mot velferdssamfunnet og et sunt næringsliv. Vi og andre banker har plikt til å gjennomføre tiltak for å forebygge, avdekke og avverge svindel, hvitvasking, sanksjonsomgåelse og terrorhandlinger. Ved å jobbe aktivt på dette feltet og etterleve lover og retningslinjer, gir vi i dag et positivt bidrag til et sunt næringsliv i vårt markedsområde.

Vår dobbel vesentlighetsanalyse indikerer at dersom vi ikke jobber godt mot økonomisk kriminalitet, kan samfunnsvirkningen potensielt bli negativ. Vi observerer økning i svindelforsøk av våre kunder, og har i løpet av de siste årene iverksatt omfattende tiltak for å motvirke dette.

Personvern og datasikkerhet er strengt regulert, og vi er avhengige av kundenes tillit. Det er derfor viktig for oss å sikre verdiene og dataene vi forvalter. Gjennom gode rutiner, verktøy og kontroller er påvirkningen i dag positiv, men samfunnsvirkningen kan bli negativ om noe skulle gå galt på disse områdene.

Vår dobbel vesentlighetsanalyse peker på både muligheter og risikoer for vår virksomhet som følge av bærekraftfaktorer. En av risikoene som analysen peker på, er faren for ESG-reguleringsbrudd. Manglende kapasitet, kompetanse og ressurser kan potensielt medføre at vi ikke klarer å følge opp de regulatoriske kravene som vi underlegges.

Alt av regelverk som banken er underlagt skal følges. I 2024 har vi hatt særskilt fokus på forberedelser til etterlevelse av de nye kravene innen bærekraftrapport-

Strategisk forankring

Våre bærekraftmål

For hele konsernet

Kampen mot økonomisk kriminalitet

- Vi har nulltoleranse knyttet til økonomisk kriminalitet.
- Konsernet skal kjennetegnes av høy etisk standard.

Våre bærekraftforventninger

Til vår organisasjon

- Vi skal innarbeide bærekraft i alle relevante arbeidsprosesser
- Vi skal jobbe kontinuerlig og systematisk for å redusere klimagassutslipp fra vår egen virksomhet
- Vi skal ha kompetanse på bærekraft

Til våre leverandører og forretningspartnere

- Våre leverandører og forretningspartnere skal ha et bevisst forhold til bærekraftsrisiko i sin egen virksomhet og leverandørkjede
- De skal utøve sin virksomhet i tråd med retningslinjer for ansvarlig næringsliv og bidra til en bærekraftig omstilling
- Vi forventer at våre leverandører oppfyller våre krav om bærekraft og etisk forretningsvirksomhet

Til våre kunder

- Vi forventer at våre kunder inntar en bevisst holdning til bærekraft og klima- og naturrisiko og følger lover og forskrifter.

Forankring i virksomhetsstrategien

- Strategi for «Mer enn en bank»
- Kompetanse om bærekraft
- Reduksjon av klimagassutslipp i egen drift

Policyer og retningslinjer

- [Policy for bærekraft](#)
- [Etiske retningslinjer](#)
- Policy for antihvitvasking, antiterrorfinansiering, sanksjonsetterlevelse og antisvindelarbeid
- Policy for styring og kontroll av sikkerhet
- Policy for personvern

tering (CSRD). Det er en styrke for banken å være en del av SpareBank 1 - alliansen og SamSpar for å kunne dra veksler på faglig samarbeid om etterlevelse av regelverk på en god måte.

I dette kapittelet kan du lese mer om vårt arbeid med ansvarlig og etisk forretningsdrift. Det handler om vårt arbeid mot økonomisk kriminalitet, med personvern og it-sikkerhet og det vi gjør for å sikre god styring i vår virksomhet.

Policyer og retningslinjer (forts.)

- Standard om interne misligheter
- Standard for etterlevelse av åpenhetsloven
- Standard for etterlevelse av offentliggjøringsforordningen
- Innkjøpsrutine
- [Krav til leverandører om bærekraft og forretningsetiske forhold](#)
- Rutine for investeringsrådgivning
- [Retningslinjer for ansvarlig distribusjon av verdipapirfond i SpareBank 1](#)
- Eierstyring og selskapsledelse (NUES)

Gjennomførte tiltak i 2024

- Oppdatert dobbel vesentlighetsanalyse innen bærekraft
- Revidert policy for bærekraft og våre bærekraftmål
- Arbeidet med forebygging, hendelseshåndtering og bevisstgjøring av kunder om svindel og økonomisk kriminalitet
- Gjennomført risikovurdering på antihvitvaskområdet, revidert policy og rammeverk samt gjennomført kompetansetiltak
- Gjennomført kontrollaktiviteter knyttet til personvernområdet og gjennomgått databehandleravtaler
- Reviderte våre etiske retningslinjer
- Reviderte våre varslingsrutiner
- Gjennomførte etikkuke med obligatoriske kurs og diskusjoner i avdelingsmøtene
- Oppdaterte autorisasjoner for aktuelle rådgivere, der etikk er et obligatorisk emne
- Arbeidet for å sikre profesjonelle rekrutteringsprosesser, med bakgrunnssjekker og introduksjonsprogram som sikrer kunnskap om blant annet etisk standard
- Implementerte en rekke systemtekniske tiltak, som skal hjelpe oss i enda større grad å ha kontroll på mulighetene for å begå interne misligheter

Arbeid mot økonomisk kriminalitet og hvitvasking

Økonomisk kriminalitet er et samfunnsproblem som rammer både enkeltpersoner og næringslivet. Det undergraver det finansielle systemets integritet og er en trussel mot velferdssamfunnet og et sunt næringsliv. Kanalisering av midler som stammer fra kriminell virksomhet gjennom banken er en vedvarende trussel som må avverges. Vi og andre banker har plikt til å gjennomføre tiltak for å forebygge, avdekke og avverge svindel, hvitvasking, sanksjonsomgåelse og terrorhandlinger. Kundene spesielt, og samfunnet generelt, skal ha tillit til at SpareBank 1 Ringerike Hadeland jobber aktivt på dette feltet og til enhver tid etterlever gjeldene lover og retningslinjer på området. Slik kan vi gi et positivt bidrag til et sunt næringsliv i vårt markedsområde.

Banken har som en del av bærekraftmålene nedfelt at «Vi har nulltoleranse knyttet til økonomisk kriminalitet» og at «Konsernet skal kjennetegnes av høy etisk standard».

Hvordan jobber vi for å forhindre økonomisk kriminalitet og hvitvasking?

Kampen mot økonomisk kriminalitet er en del av vårt bærekraftarbeid. Gjennom etterlevelse av plikter og regelverk bidrar konsernet til å ruste det finansielle systemet slik at kriminelle aktører erfarer at økonomisk kriminalitet blir slått ned på. Vi arbeider for å forebygge, avdekke og avverge at banken benyttes til kriminelle formål. Arbeidet er risikobasert og styres av en overordnet retningslinje, rammeverk og operative rutiner for etterlevelse av hvitvaskingsregelverket. De regulatoriske forventningene på området er i utvikling og økende og banken jobber kontinuerlig for å tilpasse seg dette. Banken har en egen avdeling for arbeidet mot økonomisk kriminalitet som består av 7 årsverk. Avdelingen har i tillegg 4 studenter i deltidsstillinger som jobber med opprydnings- og listearbeid.

Banken har etter hvitvaskingsregelverket en vid undersøkelsesplikt om kundeforhold. Kontinuerlig arbeid med løpende kundeoppfølging og risikovurderinger av bankens privat- og bedriftskunder er et prioriteringsområde. Dette sørger for at kundene bruker banken i tråd med opplysninger de har gitt og at forsøk på økonomisk kriminalitet blir fulgt opp og rapportert.

Hva har vi gjort i 2024?

Banken har gjennom 2024 arbeidet med forebygging, hendelseshåndtering og bevisstgjøring av kunder. Vi har gjennomført en egen risikovurdering på området. Denne er behandlet i bankens styre og legger grunnlag

for tiltak som er nødvendig å ha fokus på videre i 2025. Vi gjennomfører kvartalsvis rapportering til bankens ledelse og styre. Bankens policy og rammeverk på området er revidert og det jobbes kontinuerlig med forbedring av bankens operative rutiner for etterlevelse av hvitvaskingsregelverket.

Svindelforebygging har krevd mye ressurser i avdelingen og i banken forøvrig. Antisvindelarbeid er et krevende arbeid og banken er en pådriver inn i fellesskapet i SpareBank 1-alliansen for å videreutvikle systemer som detekterer og fanger opp forsøk på svindel mot bankens kunder.

Det er gjennomført årlig kompetanseoppdatering av ansatte, ledelse og styret slik at samtlige har en forståelse for bankens samfunnsansvar og hvorfor arbeidet mot økonomisk kriminalitet er viktig. Området økonomisk kriminalitet og antihvitvasking har blitt oppdelt i 8 ulike e-læringskurs med forskjellige temaer tilpasset den enkeltes ansvar og stilling for å bygge kompetansen som kreves i de ulike rollene. Enkelte kurs tildeles kun et mindre antall ansatte, mens andre kreves gjennomført av alle ansatte (inkludert ledergruppe og styre).

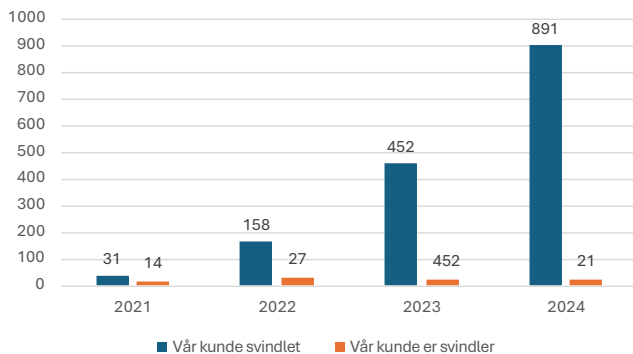
I tillegg gjennomfører Avdeling Økonomisk kriminalitet jevnlig informasjons- og opplæringsrunder i avdelingene. Ansatte i Avdeling Økonomisk kriminalitet har i løpet av 2024 gjennomført opplæringsseanser innenfor antihvitvaskingsarbeidet gjennom Spama. Et utvalg ansatte fra avdelingen deltok på den årlige hvitvaskingskonferansen i regi av Finans Norge, Finanstilsynet og Økokrim. Opplæring og kompetanse av alle ansatte anses som et vesentlig risikoreduserende tiltak innenfor området.

Statistikk om vårt arbeid mot økonomisk kriminalitet i 2024

I 2024 så vi en betydelig økning i antall forsøk på svindel og reelle svindelsaker. Banken fulgte opp totalt 912 svindelsaker i 2024 hvorav 891 av disse sakene omhandler bankens kunder som har blitt utsatt for svindelforsøk. I 21 av sakene er det en reell mistanke om at det er en av bankens kunder som opererer som svindler.

Hovedvekten av svindel-tilfellene vi har registrert på bankens kunder er phishing/smishing-forsøk. I tillegg ser vi et økende omfang av investerings-bedragerier. Det er bekymringsfullt at stadig flere unge kunder benytter sin konto i banken til å svindle andre eller operere som muldyr. Et pengemuldyr er en person som stiller

Antall svindelsaker

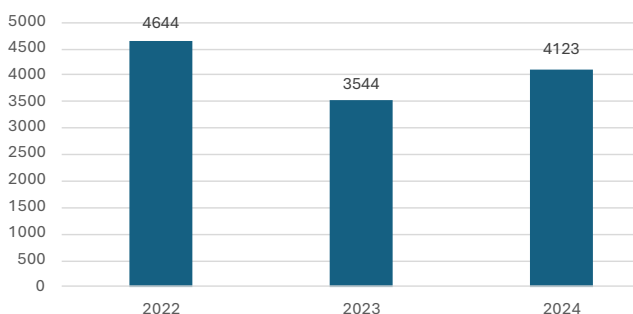
bankkontoen til disposisjon, mottar penger fra én person og overfører dem videre til en annen (digitalt eller i kontanter) mot betaling. Dette er hvitvasking og blir slått hardt ned på. Disse kundene får sitt kundeforhold avviklet for ulovlig bruk av kontoen.

Det jobbes aktivt både internt og i fellesskap i SpareBank 1-alliansen med å iverksette tiltak for å redusere svindel. Dette gjelder for eksempel begrensninger i produkter, tidsforsinkelser i betalinger samt forbedrede deteksjonssystemer som kan oppdage unormal aktivitet på kunder.

Hvert år screenes millioner av transaksjoner gjennom vår elektroniske overvåking som fanger opp uregelmessige transaksjoner. Dersom systemer og manuelle rutiner fanger opp betalinger vi ikke forstår bakgrunnen for, vil det iverksettes intern undersøkelse.

I 2024 ble totalt 4123 transaksjoner identifisert for videre kontroll. Dette er flagginger i bankens transaksjonsovervåking samt flagginger på kunder som benytter seg av kontant-i-butikk-tilbudet (innskudd og uttak av kontanter i Norgesgruppen-butikkene). Banken har igjennom 2024 jobbet med å redusere antall falske positive flagginger (flagginger som ikke er mistenkelige). Antall flagginger er på samme nivå som i 2023 og andelen falske positive flagginger er fortsatt relativt høy. Spissing av regelsett slik at de treffer bedre og utvikling av mer avansert maskinlæ-

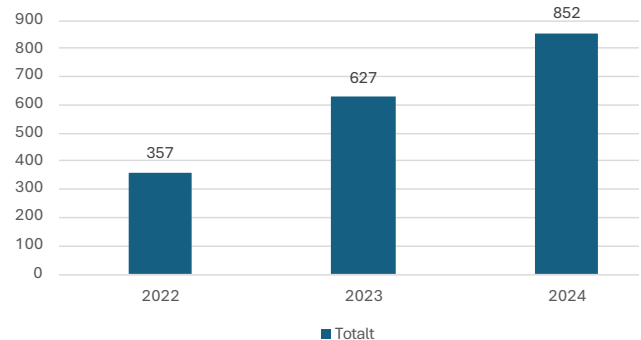
Antall flaggende saker i transaksjonsovervåkingen

rings-regler for å fange opp modus vil være fokusområdet også i 2025.

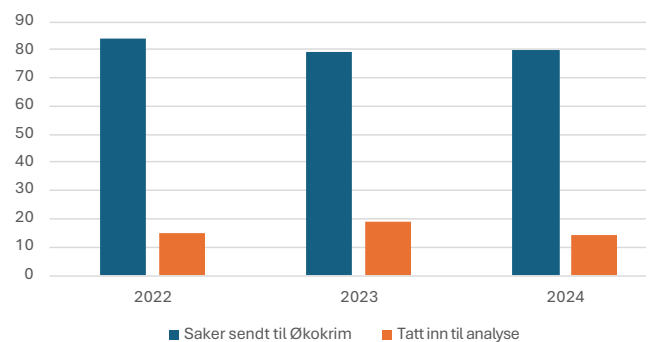
Banken gjorde utvidete undersøkelser i 852 saker. Dette er saker hvor det granskes, vurderes og følges ytterligere opp for å avverge at banken benyttes til ulovlige formål. I hovedvekten av disse tilfellene blir kunder fulgt opp med kundetiltak hvor de blir bedt om redegjørelse og dokumentasjon tilknyttet transaksjonen.

Saker til undersøkelse i banken

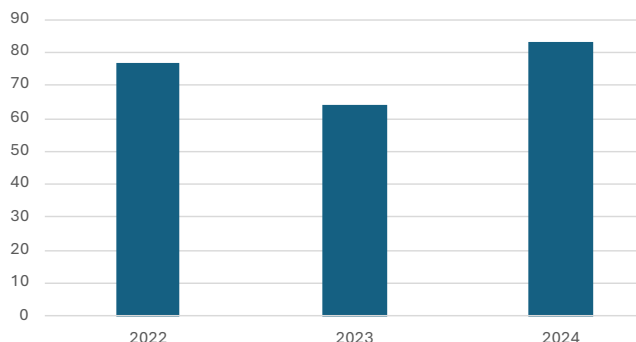
De ytterligere undersøkelsene resulterte i 74 meldinger om mistenkelige transaksjoner meldt til Økokrim. En slik melding blir bearbeidet, beriket og analysert av Økokrim og eventuelt videreformidlet til politi, tilsyns og kontrollmyndigheter, samt utenlandske samarbeidende tjenester.

Saker sendt til Økokrim

Banken avviklet 99 kundeforhold i 2024 fordi vi ikke kunne gjennomføre nødvendig oppfølging av kundeforholdet i tråd med regelverket. Eksempelvis skjer dette dersom en kunde ikke kan redegjøre for pengers opprinnelse eller ved manglende svar på bankens henvendelser. Avvikling av kundeforhold kan være inngripende for kundene, og banken avvikler kun dersom vi har saklige og legitime grunner til det.

Avviklede kundeforhold

Hva skal vi jobbe videre med i 2025?

I 2025 skal banken øke kunnskapen og ha fokus på effektiv og god opplæring på området økonomisk kriminalitet. Dette gjelder for ansatte på alle nivåer i banken.

Det skal gjøres løpende vurderinger av bankens etterlevelse av hvitvaskings-regelverket basert på rundskriv og veiledninger fra Finanstilsynet og aktuelle tilsynsrapporter. Bankens ansatte skal følge med på lokale og nasjonale utviklingstrekk som kan relateres til kriminelle handlinger.

Banken har etter hvitvaskingsregelverket en vid undersøkelsesplikt om kundeforhold. Kontinuerlig arbeid med løpende kundeoppfølging av bankens privat- og bedriftskunder er et prioriteringsområde. Dette sørger for at kundene bruker banken i tråd med opplysninger de har gitt og at forsøk på økonomisk kriminalitet blir fulgt opp og rapportert.

Videre arbeid med effektive og gode rutiner for svindeloppfølging og svindleforebygging er et prioriteringsområde i 2025.

Personvern

Vi lever av tillit og våre kunder skal ha tillit til at personopplysningene deres er trygge hos oss.

Slik jobber vi for å forhindre at personopplysninger kommer på avveie

Vi behandler alle personopplysninger i tråd med gjeldende regelverk (GDPR). Dette gjøres ved at personopplysninger:

- Behandles på en lovlig, rettferdig og åpen måte
- Kun samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål og ikke videre-behandles på en måte som er uforenelig med behandlingens formål
- Er adekvate, relevante og begrenset til det som er nødvendig (dataminimering)
- Er korrekte og oppdaterte, og mulig å rette dersom de er uriktige
- Lagres slik at det ikke er mulig å identifisere de registrerte lenger enn nødvendig
- Behandles på en måte som ivaretar krav til informasjonssikkerhet

Hva har vi gjort i 2024?

Styring og kontroll

Styringsdokumenter for personvern blir revidert årlig. Krav til informasjonssikkerhet og personvern følger krav i IKT-forskriften og personvernregelverket.

I tillegg revideres interne rutiner som regulerer hvordan

personopplysninger skal innhentes, lagres, behandles og slettes årlig. Oppdatering av behandlingsoversikt, sikre korrekt tilgangsstyring, tiltak som reduserer risikoen for personvernhendelser, opplæring og bevisstgjøring i organisasjonen er punkter som har fokus i banken, og følges opp av bankes personvernombud, med bistand fra personsvernrådgiver.

SpareBank 1 Ringerike Hadelands etterlevelse av personvernregelverket ble revidert av bankens internrevisor i 2022 og delvis i 2024, ved at databehandleravtaler ble gjennomgått. Resultatet av den uavhengige gjennomgangen var tilfredsstillende, men vi vil jobbe videre for å øke kvaliteten ytterligere.

Personvernombud og compliance-funksjonen har gjennomført kontrollaktiviteter knyttet til personvernområdet i 2024, noe som har bidratt til økt kvalitet.

Personvern ved nye og endrede produkter og løsninger

Systemeiere og daglige behandlingsansvarlige i SpareBank 1 Ringerike Hadeland ivaretar krav til personvern når det innføres nye produkter og løsninger, eller når det gjennomføres endringer.

I samarbeid med de andre alliansebankene er det utarbeidet et etterlevelsverktøy som bidrar til å dokumentere at personvernkravene etterleves. Ri-

sikovurderinger, personvernkonsekvensvurderinger og vurdering av rettslig grunnlag er en viktig del av denne dokumentasjonen.

Avvik

Avvik rapporteres til tilsynsmyndigheter og er grunnlag for systematisk forbedringsarbeid. Banken oppfordrer alle ansatte til å melde fra om personvern-avvik, og tematikken tas jevnlig opp av personvernombudet og risikofunksjonen i deres interne informasjonsarbeid i virksomheten. At det gradvis har blitt flere avvik, viser at det er økende bevissthet om å melde fra om personvern-avvik.

For 2024 ble det registrert 1 avvik fra SpareBank 1 Ringerike Hadeland, samt 6 avvik fra SpareBank 1 sentralt og andre tilknyttede selskap på vegne av SpareBank 1 Ringerike Hadeland. Banken har ikke tidligere fått pålegg eller overtredelsesgebyr fra Datatilsynet. Dette skyldes at avvikene ikke er vurdert som alvorlige brudd

på personvern-sikkerheten, og at det ble iverksatt tilstrekkelige tiltak for å rette opp feil og hindre fremtidige avvik.

Opplæring

Alle ansatte får jevnlig obligatorisk opplæring i informasjonssikkerhet og personvern. I 2024 var gjennomføringsgraden på e-læringskurs innen informasjonssikkerhet og personvern 95 prosent.

Planer for personvernarbeidet fremover

Fagmiljøene i SpareBank 1-alliansen vil fortsette samarbeidet som bidrar til å forbedre vurderinger, støttemetoder, opplæringsaktiviteter og -verktøy for ledere og fagpersoner.

Banken vil fortsette arbeidet med å forbedre dokumentasjonen av hvordan personvernkravene blir etterlevd, samt følge opp våre leverandører og utkontrakterte tjenester innen personvernområdet.

	2020	2021	2022	2023	2024
Antall avvik	5	11	4	8	24
Antall avvik meldt til Datatilsynet	1	5	1	0	7
Antall pålegg eller sanksjoner fra Datatilsynet	0	0	0	0	0

IT-sikkerhet

SpareBank 1 Ringerike Hadeland forvalter store verdier og er avhengig av kundenes tillit. Det er derfor viktig for oss å sikre disse verdiene. IT-sikkerhet er et av verktøyene vi prioriterer for å sikre oss og kundene. Norske banker er i forkant i bruk av teknologi, og dermed blir vi også et attraktivt mål for økonomisk kriminalitet ettersom store deler av vår bankvirksomhet skjer digitalt.

Cyberhendelser er en potensiell trussel mot det finansielle systemet og den finansielle stabiliteten. Vi jobber derfor aktivt med sikkerhet på ulike områder for å redusere denne risikoen.

SpareBank 1 er en sterk merkevare, og en betydelig aktør i det norske finansmarkedet. Derfor er det viktig å ha en policy som gir et tilfredsstillende sikkerhetsnivå og bidrar til en hensiktsmessig organisering av sikkerhetsarbeidet og etterlevelse av gjeldende lovkrav.

SpareBank1 Ringerike Hadelands policy for styring og kontroll av sikkerhet gir overordnede føringer for hvordan selskapet skal innrette sin virksomhet slik at selskapet etterlever regelverket på en mest mulig hensiktsmessig og effektiv måte. SpareBank 1 Ringerike Hadelands policy for styring og kontroll av sikkerhetsrisiko skal støtte opp under virksomhetens strategiske valg og den daglige drift. Policyen revideres årlig og godkjennes av styret. I 2024 har fokuset i revisjonen vært å tilpasse policyen til det nye regelverket som kommer på digital motstandsdyktighet (DORA-forordningen).

Gjennom samarbeidet i SpareBank 1 - alliansen har vi tilgang på kvalifisert kompetanse på cybertrusler og tiltak vi må sette i drift for å demme opp for truslene som stadig dukker opp. Banken har egne KPI'er på ansattes håndtering av sikkerhetshendelser og phishingangrep.

God styring

Etikk og antikorrupsjon

Vårt konsern er avhengig av høy tillit fra kunder, interessenter og samfunnet ellers. Profesjonalitet og integritet skal prege ansatte som jobber hos oss. Korrupsjon er straffbart og vi har nulltoleranse for økonomisk kriminalitet. Arbeidet med etikk og antikorrupsjon er viktig for å opprettholde tilliten til oss som finanskonsern. Ved å gå foran som gode eksempler kan vi også bidra positivt til samfunnet rundt oss.

Hvordan jobber vi med å sikre etisk forretningsdrift og forhindre korrupsjon?

Verdiskaping skal skje i tråd med god rådgivningsskikk og innenfor rammer der den enkelte medarbeider ikke bryter etiske retningslinjer for å tilfredsstille økonomiske mål. Banken har nulltoleranse for korrupsjon og aksepterer ikke handlinger som kan oppfattes som bestikkelser eller forsøk på å påvirke saksbehandlingen på en utilbørlig måte.

Ansatte i konsernet SpareBank 1 Ringerike Hadeland skal under ingen omstendighet benytte sin stilling til å oppnå personlige fordeler eller opptre på en slik måte

at det kan skade konsernets omdømme eller være i strid med norsk lov.

Arbeidet med etikk og anti-korrupsjon er forankret i bankens etiske retningslinjer, som revideres årlig. Retningslinjene skal bidra til at medarbeiderne overholder taushetsplikten, unngår opptreden som kan skade bankens omdømme, ivaretar sin habilitet og håndterer interessekonflikter. Videre beskriver retningslinjene hvordan medarbeiderne skal forholde seg til gaver, kunder og representasjon. Det gjennomføres årlige etikkuker for å sikre kontinuerlig oppdatering på området.

Vårt interne arbeid er også forankret i retningslinje om interne misligheter. I tråd med denne, gjennomfører vi en rekke tiltak for å forebygge, avdekke og håndtere risiko for interne misligheter. Vårt interne arbeid knyttet til sikkerhet underbygger også en organisasjonskultur som kjennetegnes av høy etisk standard.

Vi stiller også krav til våre leverandører gjennom vårt standard vedlegg om bærekraft som skal benyttes ved alle avtaleinngåelser. Leverandører og forretnings-

partnere skal etterleve lover, regler og interne retningslinjer, samt opptre i samsvar med god forretningsskikk i enhver sammenheng. Vi orienterer om at vi ikke godtar at ansatte i SpareBank 1 Ringerike Hadeland tilbys eller mottar gaver eller andre fordeler som kan oppfattes som bestikkelser og korrupsjon. Leverandøren skal heller ikke akseptere slik praksis i forhold til sine egne ansatte.

I 2024 reviderte vi våre etiske retningslinjer og varslingsrutiner. Vi oppdaterte standard for sponsoravtaler slik at forretningsetikk inngår som tydelig element. Vi gjennomførte etikkuke med obligatoriske kurs og diskusjoner i avdelingsmøtene og oppdaterte autorisasjoner for aktuelle rådgivere, der etikk er et obligatorisk emne. Videre arbeidet vi for å sikre profesjonelle rekrutteringsprosesser, med bakgrunnssjekker og introduksjonsprogram som sikrer kunnskap om blant annet etisk standard. Vi implementerte en rekke systemtekniske tiltak, som skal hjelpe oss i enda større grad å ha kontroll på mulighetene for å begå interne misligheter.

Det er ikke avdekket tilfeller av korrupsjon i konsernet i 2024.

Eierstyring og selskapsledelse

Eierstyring og selskapsledelse i SpareBank 1 Ringerike Hadeland omfatter de målene og overordnede prinsippene som banken styres og kontrolleres etter for å sikre egenkapitalbeviseiernes, kundenes, medarbeidernes og andre gruppers interesser i banken. SpareBank 1 Ringerike Hadeland følger den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse av 2021 og retter seg etter dens anbefalinger så langt det passer for en sparebank med egenkapitalbevis. Formålet med anbefalingene for eierstyring og selskapsledelse er at selskaper notert på regulerte markeder skal ha eierstyring og selskapsledelse som klargjør rolledeling mellom egenkapitalbevisiere, styret og daglig ledelse utover det som følger av lovgivningen. Konsernet følger i all hovedsak alle prinsippene.

Nærmere redegjørelse finnes i vedlegget til årsrapporten om eierstyring og selskapsledelse.

Markedsføring

Det er viktig for banken å drive etisk markedsføring som gjør tjenestene og produktene våre transparente og forståelige. Dette er for å sikre at kunden er godt informert og kan ta gode finansielle beslutninger. Det har ikke vært noen tilfeller av manglende overholdelse av krav knyttet til informasjon, merking av produkter og tjenester, eller til kommunikasjon og markedsføring i 2024.

Det er viktig for oss at kundene er fornøyd. Hvis noe ikke er som det skal, setter vi pris på at kunden forteller det til oss, enten ved å ringe oss eller sende inn klage

via vår klageservice. Kunden kan også gå videre med sin sak til Finansklagenemda dersom kunden opplever at klagen ikke løses av SpareBank 1 Ringerike Hadeland.

Ansvarlige investeringer

SpareBank 1 Ringerike Hadelands investeringer utøves på en slik måte at de oppfyller krav og regelverk i bankens bærekraftstrategi. Dette betyr at banken ikke skal investere i selskaper som bidrar til krenkelser av menneske- og arbeidstakerrettigheter, som for eksempel tvangsarbeid og barnearbeid. Bankens investeringer skal heller ikke bidra til alvorlig miljøskade eller korrupsjon.

SpareBank 1 Ringerike Hadeland hadde per 31.12.2024 en likviditetsportefølje på 3,6 mrd. kroner, hovedsakelig bestående i norske boligkredittforetak og kommunepapirer. Bankens preferere grønne obligasjoner framfor ikke grønne, og styret har fastsatt en målsetning om å øke andelen grønne papirer i likviditetsporteføljen til 50 prosent innen utgangen av 2030. Per 31.12.2024 var andelen grønt 17 prosent.

Styret i SpareBank 1 Ringerike Hadeland har fastsatt en investeringsramme på 50 mill. kroner i aksjer utover det som anses å være strategiske investeringer i felles kontrollert virksomhet og aksjer i datterselskaper.

Ansvarlige anskaffelser

Bankens anskaffelser skal være mest mulig bærekraftige og kostnadseffektive. Det meste av bankens innkjøp ivaretas av innkjøpssamarbeidet i SpareBank 1-alliansen. Avdeling for allianseinnkjøp inngår leverandøravtaler på vegne av alliansen og følger opp bærekraftsrisiko relatert til disse. Allianseinnkjøp forventer av leverandører og forretningspartnere at de har et bevisst forhold til bærekraftsrisiko i sin egen virksomhet og leverandørkjede, samt at de aktivt og målrettet jobber for å redusere negativ påvirkning av klima, miljø og sosiale og forretningsetiske forhold. Det stilles krav til leverandørene om at de har retningslinjer innen bærekraft, og at disse skal omsettes til handling. Videre stilles krav om etterlevelse av åpenhetsloven, føring av klimaregnskap og plan for omstilling til netto null.

Bankens anskaffelser skal gjennomføres i tråd med våre etiske retningslinjer. Ved krav om skriftlig kontrakt skal nye leverandører, før inngåelse av avtale, gjennom en leverandørgodkjenningssprosess. Ved avtaleinngåelse skal leverandøren forplikte seg til «Standard om bærekraft i innkjøp».

Se for øvrig styrets redegjørelse etter åpenhetsloven i årsrapporten.

Ansvarlig forvaltning i fond

Fondssparing er et viktig spareprodukt for våre kunder. Fondene vi tilbyr er investert i selskaper innen svært mange ulike sektorer, både i Norge og globalt. Det er krevende å få oversikt over selskapenes ansvarlighet og bærekraftprestasjoner, både innen miljø, klima, menneske- og arbeidstakerrettigheter, økonomisk kriminalitet og virksomhetsstyring. Ved å gi god informasjon og rådgivning har vi mulighet til å hjelpe våre kunder som er opptatt av bærekraft med å gjøre ansvarlige investeringer som kan bidra til å skape en bærekraftig fremtid.

Hvordan jobber vi for å sikre ansvarlig forvaltning?

Vi formidler fond fra ulike fondsforvaltere videre til våre kunder. For å sikre en ansvarlig forvaltning, stiller vi krav til fondsforvalterne som vi distribuerer fond fra. Når vi samarbeider om dette i SpareBank 1-alliansen er vi en stor aktør som kan påvirke.

Ved utgangen av 2024 hadde kundene til SpareBank 1 Ringerike Hadeland plassert om lag 4,7 mrd. kroner i ulike fond- og spareprodukter (verdipapirfond, spareforsikringer og aktiv forvaltning). Banken er tilknyttet agent for ODIN og kan i medhold av ODINs konsesjon yte investeringsrådgivning på verdipapirfond.

I tillegg til fondsutvalget vi distribuerer tilbyr banken, gjennom SpareBank 1 Forvaltning, aktiv forvaltning. På vegne av våre kunder investerer SpareBank 1 Forvaltning hovedsakelig i andre fond (eksterne fondsleverandører), i tillegg til direkteinvesteringer i selskaper. Å ta hensyn til bærekraftsfaktorer er en del av risikostyringen gjennom hele investeringsprosessen. ESG-vurderinger inngår, på linje med andre finansielle faktorer, i investeringsbeslutningene. Utvelgelsen tar utgangspunkt i hvilken profil porteføljen skal ha med hensyn til regioner, sektorer og investeringsstil (risiko- og avkastningsprofil).

SpareBank 1 Forvaltning har etablert egne retningslinjer for ansvarlig forvaltning. Retningslinjene omfatter både selskapene det er investert i gjennom de eksterne fondsleverandørene og direkteinvesteringene. Muligheten til direkte påvirkning er størst i forbindelse med direkteinvesteringene, men retningslinjene utgjør også en sentral del av forventningene til fondsleverandører. I investeringssamtaler med kundene har vi fokus på å avdekke bærekraftspreferanser. I 2023 ble nytt støtte-system for rådgiverne våre innen området sparing- og investering tatt i bruk, noe som bidrar til bedre kundesamtaler om bærekraft. Videreutvikling av støtte-

systemet med spørsmål og illustrasjoner gjennom hele 2024 gjør at rådgivere er enda bedre rustet til å avdekke kundens bærekraftspreferanser.

Krav til verdipapirfondsforsvaltere

Gjennom våre [retningslinjer for ansvarlig distribusjon av verdipapirfond](#) har vi definert hva vi oppfordrer, forventer og krever av forvalterne av verdipapirfondene som vi distribuerer. Som forutsetning for distribusjon i våre kanaler skal alle verdipapirfondsforsvaltere skriftlig bekrefte at de er kjent med og følger våre retningslinjer.

SpareBank 1 stiller krav om at fondsforsvalterne vi har distribusjonsavtale med ikke investerer i virksomheter som selv, eller gjennom enheter de kontrollerer, investerer i kontroversielle våpen i tråd med bestemmelsene til Statens pensjonsfond utland. Fondenes portefølje screenes opp mot oljefondets liste for utelukkelse av selskaper under kriteriene produksjon av kjernevåpen og statsobligasjonsunntaket. Gjennomgangen skjer minimum årlig gjennom produktrevisjonen og som del av godkjennelsesprosessen for nye produkter.

Kort sagt forventer vi at forvalterne av de respektive fondene er aktive eiere og ekskluderer selskap og sektorer for å sørge for en mer bærekraftig utvikling for selskapet isolert sett, men også for samfunnet og miljøet. Vi tror også dette er viktige faktorer for selskapenes verdiskapning til eierne, som igjen er våre kunder.

Dersom en forvalter bryter med kravene og etter dialog med oss ikke velger å endre praksis, vil vi stoppe distribusjonen av det respektive verdipapirfondet. Vi har i tillegg merket fondene, og ordningen for dette er nærmere beskrevet nedenfor.

Fond og bærekraft

Vi bruker data fra EUs offentliggjøringsforordning: Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) som utgangspunkt for å merke fondene. Hvilket merke de ulike fondene får er definert med utgangspunkt i at fondsforsvaltere rapporterer i henhold til artikkel 6, 8 og 9 i SFDR. Denne rapporteringen omhandler hvordan de integrerer bærekraftsaspekter i sine investeringsstrategier. Forvalteren har ansvar for å vurdere og rapportere hvordan de oppfyller kravene i tråd med de spesifikke kriteriene som er satt av SFDR.

ESG-faktorer vektlegges i kombinasjon med finansielle kriterier når SpareBank 1 utarbeider oversikt over anbefalte fond.